

Tết Trong Căn Nhà Rộng

Đức Hùng

Ông Thịnh ngược nhìn căn nhà ba tầng xây bằng tiền trồng cần sa của con gửi từ Anh. Bảy năm nó chưa một lần về căn nhà đó. Chiều cuối năm, ông Thịnh lau chùi nhà cửa, dọn dẹp đồ đạc để chuẩn bị đón xuân mới. Trước kia gia đình ông là hộ nghèo, nhưng từ khi cậu con trai duy nhất xuất ngoại sang Anh làm việc, cuộc sống đã thay đổi. Tiền con gửi về, ông tích góp xây được nhà ba tầng rộng 150 m², bên trong tivi, máy giặt, tủ lạnh, điều hòa được lắp mới đầy đủ.

Con trai ông Thịnh tên Thìn, năm nay 32 tuổi, sang Anh làm việc từ năm 2013. Chuyển đi hết 700 triệu đồng tiền Việt Nam. Sau sáu tháng, Thìn được nhận vào một trại cần sa. Điều đặn mỗi năm cậu gửi về cho bố mẹ khoảng 60.000 bảng Anh - tương đương gần 2 tỷ đồng. Ông Thịnh nói từ khi xây được nhà và trả hết nợ, tiền nhận được ông đem gửi ngân hàng, lúc nào con về nước thì cưới vợ cho nó, lo tương lai sau này. Nhưng đã 7 năm qua, Thìn chưa về, hay nói cách khác là không thể về, vì nếu trở về sẽ khó trở lại, hoặc sẽ phải trải qua một hành trình khổ cực qua hướng dẫn của những tay buôn người. Thừa nhận con trai là lao động bất hợp pháp ở Anh, nhưng ông Thịnh nói cũng vì mưu sinh, không còn con đường nào khác. Bởi ở khu vực này, có rất nhiều gia đình cũng có con sang Anh trồng cần sa với ước vọng đổi đời, và họ đã được toại nguyện, dẫn một vài trường hợp gặp rủi ro, phải đánh đổi tính mạng.

Cứ Tết đến, ngoài khoản tiền tích lũy đều đặn, Thìn gửi riêng cho bố mẹ khoảng 50 triệu đồng tiêu Tết. Nhưng ông không có nhu cầu mua sắm. Trong nhà nuôi sẵn gà, nên chỉ đặt vài kg nếp gói bánh chưng, sát Tết thì mua thêm ít thịt lợn nữa là xong.

- Vợ chồng tôi ăn uống mấy đâu chú, già rồi. 50 triệu đồng nó gửi riêng dùng cho Tết, nhưng tôi nộp vào ngân hàng hết rồi"

Căn nhà ba tầng được 5 năm nay luôn trống vắng. Vợ chồng già suốt ngày quanh quẩn tầng một và nhà bếp, một tháng mới lên lau dọn tầng trên một lần. Thìn gọi điện về trò chuyện qua mạng xã hội, ông lại quay cảnh ngôi nhà cho con xem, cậu khen đẹp, nhưng tiếc vì chưa được ở. Vợ ông Thịnh không thích Tết. Tầm ngày 20 tháng Chạp trở đi, thấy con cái một số gia đình đi làm ở miền Nam, miền Bắc về quê đoàn tụ, bà lại chạnh lòng. Nhiều hôm bị ốm, bà phải tới bệnh viện điều trị, hai ông bà tự chăm sóc nhau, con trai ở trời Tây chỉ biết động viên bố mẹ qua mạng xã hội và bằng những đồng bảng Anh, nói "*bố mẹ lo điều trị, tiền nong cứ để con lo*". Thỉnh thoảng, dòng họ, làng xóm có đám giỗ, ma chay, cưới hỏi... vẫn chỉ là vợ chồng ông Thịnh tất bật lo toan mọi thứ. Thìn ở Anh vẫn nhận được thông báo, và cậu vẫn gửi tiền về để bố mẹ giúp mình làm "trọn đạo lý". Biết con phải đi làm ăn, nhưng thấy sự hiện diện của con chỉ bằng những đồng bảng Anh, ông Thịnh đôi lúc ngậm ngùi. Một số người thân hỏi bao giờ Thìn về, ông nói chưa biết. Căn nhà đầy đủ tiện nghi nhưng trở nên trống rỗng.

Câu chuyện của ông Thịnh cũng là chuyện chung của rất nhiều gia đình tại các làng quê ở Hà Tĩnh có con xuất ngoại. Thực tế, ngay cả những trường hợp xuất khẩu lao động hợp pháp đi Đài Loan, Hàn Quốc, Nhật Bản..., cũng xa nhà ít nhất ba năm, hết hợp đồng lại gia hạn để mong tích lũy thêm. Với những lao động làm việc bất hợp pháp, khi đã có việc ổn định rất ít người đủ dũng cảm bỏ về.

- Thứ nhất, do lợi ích về kinh tế mang lại, nếu làm ở tiệm nail hay nhà hàng tại Anh, một tuần họ kiếm 500 bảng, làm ở trại cần sa thì khoảng 7.000 bảng mỗi vụ.
- Thứ hai, người trở về hầu hết không sang lại, bởi ngoài hàng nghìn USD chi phí cho đường dây buôn người, họ không đủ can đảm dấn thân vào hành trình sinh tử, vượt biên thêm lần nữa.

Theo số liệu đến cuối năm 2019, Hà Tĩnh có hơn 67.000 người đang làm việc ở nước ngoài như Nhật Bản, Hàn Quốc, Thái Lan, Angola..., ngoại tệ gửi về nước 4.500 tỷ đồng mỗi năm. Trong đó, hơn 35.000 người đang làm việc bất hợp pháp, gồm các trường hợp vi phạm hợp đồng cư trú, di cư tự do không có giấy phép lao động của nước sở tại.

Và không phải lao động nào cũng gặp may. Hai tháng nay, ông Nguyễn Văn Sinh, thôn Phú Mậu, thị trấn Lộc Hà, huyện Lộc Hà, luôn ngóng tin con trai út Nguyễn Văn Phúc, một trong 6 lao động người Việt mất tích trong vụ cháy tàu cá trên đảo Jeju, miền nam Hàn Quốc hồi tháng 11/2019. Trong căn nhà cấp bốn lụp xụp, ông Sinh kể tiền công 3 năm Phúc gửi về mới đủ trả khoản nợ 400 triệu đồng chi phí xuất ngoại, số còn lại lo cho vợ và ba con nhỏ ăn học, chứ chưa tích góp được gì. Cầm trên tay tập giấy tờ để gửi cho nhà chức trách nhờ

tìm thông tin con, người đàn ông tuổi lục tuần nói, ba tuần trước mới được phía Hàn Quốc hỗ trợ sang phối hợp tìm thi thể, nhưng kết quả không khả quan. Khi quyết định cho con đi Hàn Quốc, biết là chấp nhận đánh đổi khi các cháu ở nhà thiếu đi tình thương của bố, song không nghĩ hậu quả lớn hơn gấp nhiều lần. Ngược mặt lên trời, đưa ánh mắt nhìn xa xăm ra biển, ông than thở:

- Năm nay gia đình không có Tết.

Đằng sau khát vọng về căn nhà lớn, nội thất tiện nghi, **mơ ước giàu sang là những bi kịch mà chỉ những người trong cuộc mới có thể cảm nhận và thấu hiểu.** Tết về, những ngôi làng được gắn mác "tỷ phú" ở quê tôi lại tấp nập đón những dòng kiều hối đổ về. Những đồng tiền đó giúp gia đình của các lao động có một cái tết đầy đủ vật chất theo đúng nghĩa đen, nhưng đâu đó tôi vẫn nghe tiếng thở dài của những ông bố, bà mẹ, hoặc những câu hỏi vu vơ của đám trẻ:

- Ông bà ơi, sao mấy năm rồi không thấy bố mẹ về?.

Đức Hùng